

Kladno 7. 1. 2024

Základ kázání:

Lk 4, 14-21

14 Ježíš se vrátil v moci Ducha do Galileje a pověst o něm se rozšířila po celém okolí. **15** Učil v jejich synagógách a všichni ho velmi chválili. **16** Přišel do Nazareta, kde vyrostl. Podle svého obyčeje vešel v sobotní den do synagógy a povstal, aby četl z Písma. **17** Podali mu knihu proroka Izaiáše; otevřel ji a našel místo, kde je psáno: **18** ‚Duch Hospodinův jest nade mnou; proto mne pomazal, abych přinesl chudým radostnou zvěst; poslal mne, abych vyhlásil zajatcům propuštění a slepým navrácení zraku, abych propustil zdeptané na svobodu, **19** abych vyhlásil léto milosti Hospodinovy.‘ **20** Pak zavřel knihu, dal ji sluhovi a posadil se; a oči všech v synagóze byly na něj upřeny. **21** Promluvil k nim: „Dnes se splnilo toto Písmo, které jste právě slyšeli.“

Jk 4, 13-15

13 A nyní vy, kteří říkáte: „Dnes nebo zítra půjdeme do toho a toho města, zůstaneme tam rok, budeme obchodovat a vydělávat“ – **14** vy přece nevíte, co bude zítra! Co je váš život? Jste jako pára, která se na okamžik ukáže a potom zmizí! **15** Raději byste měli říkat: „Bude-li Pán chtít, budeme naživu a uděláme to neb ono.“

Zamyšlení

Sestry a bratři, nový rok jsme přivítali už před sedmi dny, ale většina z nás se v tomto novém roce vidíme dnes poprvé. Máme tedy příležitost si přát vše dobré, zdraví, Boží požehnání atd. To je už taková tradice, že si na začátku roku vyměňujeme přání, přejeme si šťastný nový rok.

Na sociálních sítích se objevilo mnoho vzorů různých přání. Většinou si přejeme zdraví a štěstí. Po zkušenostech s pandemií a válkou nedaleko od nás, je na místě si přát naději, že našim plánům nebude stát nic v cestě. Byly i časy, kdy si lidé hodně přáli slovy “dá-li Bůh”.

Nejen přání, ale na prahu nového roku se pouštíme také do bilancování a hodnocení minulého roku. Pouštíme se do statistik. Co se nám povedlo, co se nepovedlo? Co jsme získali, co jsme ztratili? Udělali jsme vše, jak jsme si představovali a plánovali? Neudělali jsme něco zbytečně? Museli jsme udělat všechno, co jsme udělali? Někdo s něčím začal, přestal, protože zjistil, že tudy nevede cesta, nebo okolnosti ho nutily měnit plány, udělat něco jinak, nebo začít s něčím jiným. I to patří k životu, k našim rozhodnutím.

Ted' a zde v tomto kostele máme příležitost svěřit v modlitbě Bohu nejen rok 2024, ale svěřit se mu se vším, co jsme v minulém roce zažili. Máme příležitost se svěřit Bohu, jaké dluhy nám z minulosti zůstaly. Nemyslím vyloženě peněžní nebo hmotné dluhy, ale také dluhy

v plánování, v osobním rozvoji, v přednostech, zda zbytečné úkony nepřevážily nad nezbytnými. Zda jsme si toho nenaložili příliš v plánování a předsevzetí.

A můžeme Bohu svěřit to, co bylo v uplynulém roce smutné a nedokonalé, cesty a plány, které byly přerušeny nepochopením, nemocí nebo smrtí.

Každý z nás se před Bohem představuje se svými slabostmi a silnými stránkami, svými obavami a nadějemi. A snad máme důvody Boha také chválit. Vedle toho se můžeme zamyslet nad jeho slovem, aby nám osvítilo cestu! Výňatek z Jakubovy epištoly, který jsme přečetli, nám k tomu dává určitou příležitost. Pro někoho je to drsný text. Jakub ho napsal ke konci prvního století našeho letopočtu, kdy to věřící neměli jednoduché.

„A nyní vy, kteří říkáte: „Dnes nebo zítra půjdeme do toho a toho města, zůstaneme tam rok, budeme obchodovat a vydělávat“ – vy přece nevíte, co bude zítra! Co je váš život? Jste jako pára, která se na okamžik ukáže a potom zmizí! Raději byste měli říkat: „Bude-li Pán chtít, budeme naživu a uděláme to neb ono.“

Oba velcí reformátoři, Martin Luther a Jan Kalvín měli jisté výhrady k epištole Jakubově. Vadil jim nedostatek připomenutí Krista v textech celé epištoly, důraz na skutky než na ospravedlnění z víry. Přesto se oba shodli na tom, že jde o užitečný dopis pro věřící, a pro církvev obecně.

Ten dnešní text začíná varováním. Křesťanští adresáti toho dopisu byli většinou skromní lidé, například drobní obchodníci. Všichni byli konfrontováni s hospodářskou mocí Římské říše. Jakub své čtenáře varuje: rozhodně není zakázáno podnikat, obchodovat nebo dělat různé jiné projekty! Ale „buďte opatrní“, riskujete, že vám vaše obchodní plány zaberou veškerý prostor ve vašem životě! A váš život, poznamenaný nejistotou, může být kdykoli přerušen, uprostřed těch nejambicióznějších nebo nejpysnějších podniků!

Když jsem si přečetl toto varování, uvedl jsem všechny své plány na pravou míru! Představme si na chvíli, že se splní všechny naše sny, plány či ambice: V jakém světě bychom žili? Zřejmě ve světě, kde bychom se cítili jako nepřemožitelní. A možná bychom se ocitli ve službách diktátů našeho vlastního ega!

Je pravda, že naše projekty často zabírají spoustu místa v našich životech! Vkládáme do toho tolik energie, někdy celé své úsilí, abychom si pak stěžovali na (obrovskou psychickou) zátěž, která nás tíží! A projekty – i ty nejkrásnější a nejtědřejší – mohou vést do slepých uliček nebo zklamání a někdy vyvolat žárlivost nebo nepřátelství. Jakub žádá své čtenáře, aby byli opatrní a nešli za hranice svých možností. A aby viděli dál za hranice toho, co je viditelné a zřetelné. Věci nezáleží vždycky na nás. Vedle toho, co si myslíme, že umíme ovládat a ovlivnit, je mnoho toho, co ve svých rukou nemáme.

Jakub čtenářům připomíná zranitelnost jejich existencí a ambicí. "Jsi pára, která se na chvíli objeví a pak zmizí." Rozumějme: Není zakázáno plánovat, ale dotažení a úspěch našeho plánování nezáleží na nás, i když si to můžeme myslet. Všechny plány jsou v rukou Božích! Umíme říkat podmíněně, pokud to dobře dopadne. Pokud budu zdravý. Jakub nabízí poznání, že to vlastně záleží na Pánu Bohu, Proto "Bude-li Pán (Bůh) chtít."

On (Jakub) se v celém svém dopise staví proti pověsti, kterou si lidé vytvářejí sami, proti velkému egu a lidské sebejistotě. Možná se inspiruje Ježíšovými blahoslavenstvími, jak o nich čteme v evangeliu podle Matouše: "Blaze chudým v duchu, blaze tichým, pokorným, milosrdným, blaze těm, kdo pláčou, kdo jsou pronásledováni pro spravedlnost... Blaze nejsou ti, kteří si zakládají na vlastním egu, kteří věří, že to dokážou, nýbrž ti, kteří do toho jdou s pokorou. Vědí o svých schopnostech a možnostech, ale zároveň vědí, že to nestačí. Že člověk je vždy zranitelný.

Jakub zdůrazňuje: Je životně důležité vložit celou naši existenci do rukou Božích! - Projekty, snažení, obavy a naděje. Není samozřejmé, že jsme tady, že jsme vstoupili do nového roku, že jsme se probudili do nového dne. Jsme vděční za tuto nesamozřejmost. A můžeme říct chvála Bohu.

Tato pokora a vědomí, že mnoho toho, čím jsme, a co dokážeme, závisí na silách mimo nás, je osvobozující!

K čemu nám jsou předsevzetí? Víme, co bude zítra?

Sestry a bratři, toto není skepse, není to ani pesimismus. Nejde o to zoufat, neplánovat a jen čekat. Ne! Plánujme, konejme, očekávejme splnění svých přání, mějme sny a přejme si probuzení do dalších dnů pro realizaci svých snů. Ale prosme Boha, aby s námi byl, aby s námi vkročil do dalších časů, aby nám dal sílu a zdraví. Na prahu tohoto nového roku je to mnohem víc než dobré předsevzetí!

Starozákonní text nám ukazuje Jozueho na prahu neznámé země. Má tři dny na to, aby se připravil na přechod řeky. Je to velký krok, který udělá! A bylo mu řečeno: "Buď rozhodný a udatný." V celém námi přečteném textu z knihy Josue slyšíme tento příkaz 3krát. Stejně se tady opakuje ujištění "tvůj Bůh bude s tebou".

Josue také slyší Boží hlas, aby bedlivě plnil vše, co je v Mojžíšově zákoně. Nemá se od něho odchýlit napravo ani nalevo. Aby jednal prozíravě všude, kam půjde. Respektování takových směrodatných příkazů je předpokladem, že jdeme správně, že se neztratíme.

Co to je zaslíbená země? Co to je vkročení do zaslíbené země? Ve finále nejde tolik o prostor ani o čas, ale o to jak a s kým. "Buď rozhodný a udatný, dodržuj příkazy, já budu s Tebou". To je to hlavní, co tady slyšíme.

V dnešním evangeliu jsme slyšeli, jak Ježíš, ohlásil léto milosti Hospodinovy, které všichni očekávají! Kristus cituje proroka Izajáše, který oznamuje „dobrou zvěst“ pro zajatce, slepé a zdeptané. Bůh je připraven zasáhnout za svůj lid. Stále potřebujeme slyšet a přijmout tuto dobrou zvěst!

A že se věci nemají vždy tak, jak bychom si přáli, a že co dobře začíná, nemusí takto i končit, nám ukazuje právě Ježíšův den v synagoze. Hlásal dobrou zprávu, ale nějakými slovy našťoval dav a rázem kříž byl blízko. Nahněvaný dav ho chtěl svrhnout z hráze města. Tentokrát vyvázl. Řekněme z Boží vůle.

Takový je život. Nikdy není přímočarý, je kolísavý. Život nikdy není přesným opakováním toho, co bylo. Stejně jako Josue, naše současnost a budoucnost nejsou kopií minulosti. Jsme v novém roce, který je a bude jiný. I my musíme překročit řeku. Vlastně vkročili jsme do nového roku, jako kdybychom překročili řeku, která rozděluje minulost a přítomnost. I pro nás Kristus ohlašuje léto milosti Hospodinovy, ve kterém se mohou uskutečnit věci, které se zdají jako nemožné.

V těchto prvních dnech roku 2024 stojíme na prahu nového času, času, který nám byl dán jako země zaslíbená. Vstupujeme se svými projekty a svými přáními, svými starostmi a úzkostmi, svými silnými i slabými stránkami, svými touhami a iluzemi, svým truchlením i svými radostmi, svými pochybnostmi, ale také s Božím požehnáním. Jednejme, plánujme, realizujme své plány s vědomím toho, že výsledky budou, dá-li Pán.

Jako Josue, když překročil Jordán do zaslíbené země, kterou nikdy před tím neviděl. Šel dál s příslibem, že Bůh je s ním. Přijměme za svá slova, která Bůh adresoval Josuemu: Budu s tebou. Rozjímejme dnem i nocí o dobré zvěsti, kterou hlásal Ježíš. Bůh skrze něho a jeho evangelium říká každému z nás: „Buďte silní a odvážní, neboť budu s vámi jako s Mojžíšem, Jozuem a Ježíšem.

Nikdy tě neopustím, nikdy tě nenechám bez pomoci! Je na každém, aby toto slovo rozšířil o příběh svého života, života víry, života poslušnosti Božím přikázáním, života naděje, že ať se bude dít cokoliv, v dobrém i ve zlém, Bůh bude v našich příbězích přítomen! Amen